

דו"ח הוועדה להערכת איכות של התוכניות להוראת חינוך מיוחד

המכללה האקדמית בית ברל

2022

תשפ"ב

תוכן עניינים

2	פרק 1: רקע
3	פרק 2 : תהליכי העבודה של הוועדה
4	פרק 3 : הערכת האיכות של תכנית הלימודים להוראת חינוך מיוחד במכללת בית ברל
4	3.1 הנהלה ומבנה המכללה
4	3.2 סגל התכנית
5	3.4 תכנית הלימודים
7	3.5 הכשרה מעשית
8	3.6 סטודנטיות ובוגרות
9	3.7 תשתיות
9	3.8 מחקר
10	פרק 4 : המלצות

12	נספח 1 : סדר יום הביקור
----	-------------------------------

פרק 1: רקע

בהתאם להחלטתה להעריך את תכניות הלימודים להכשרת עובדי הוראה בתחום החינוך מיוחד, מינתה המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) את הוועדה להערכת איכות של התחום בהרכב הבא :

- פרופ' טלי היימן, האוניברסיטה הפתוחה, יו"ר
- פרופ' תומס גומפל, בית הספר לחינוך, האוניברסיטה העברית
- פרופ' סיגל עדן, הפקולטה לחינוך אוניברסיטת בר אילן
- ד"ר היידי פלביאן, בית הספר לחינוך, המכללה האקדמית אחוה
- ד"ר גלעדה אבישר, המכללה האקדמית בית ברל

הגב' קרן חרושצ'וב ריכזה את עבודת הוועדה מטעם המועצה להשכלה גבוהה.

במסגרת עבודתה התבקשה הוועדה :

1. לבחון את דוחות ההערכה העצמית שהוגשו על ידי המוסדות המקיימים תכניות לימודים להכשרת עובדי הוראה בתחום חינוך מיוחד ולקיים ביקורים במוסדות אלה.
2. להגיש למל"ג דו"ח פרטני עבור כל אחת מתוכניות הלימודים הכולל את ממצאי הוועדה והמלצותיה.
3. להגיש למל"ג דו"ח כללי הכולל הערות רוחביות בנוגע לתחום המוערך ולמקומו במערכת ההשכלה הגבוהה ובישראל בכלל.

תהליך ההערכה כולו התבצע בהתאם להנחיות המל"ג לכתיבת דו"ח הערכה עצמית במכללות לחינוך מפברואר 2022.

פרק 2 : תהליכי העבודה של הוועדה

בשל משבר הקורונה התקיימה חלק מעבודת הוועדה באופן מקוון. הוועדה התכנסה לראשונה ב-20.3.2022. בישיבתה דנה הוועדה בנושאים עקרוניים הנוגעים למערכת ההשכלה הגבוהה בישראל, לפעילות הערכת האיכות בכלל ובמכללות האקדמיות לחינוך בפרט.

במסגרת פעילותה קיימה הוועדה ביקורים בכל המכללות האקדמיות לחינוך אשר מוסמכות להעניק תארים בתחום הוראת חינוך מיוחד. הביקורים התקיימו בין החודשים מאי 2022 וינואר 2023.

במהלך החודשים מאי עד יולי 2022, נערכו הביקורים במכללות הבאות: אורנים - המכללה האקדמית לחינוך, סמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאומנויות, האקדמית גורדון - המכללה לחינוך, המכללה האקדמית אחוה, המרכז האקדמי לוינסקי וינגייט, המכללה האקדמית בית ברל, האקדמית חמדת, המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה, המכללה האקדמית לחינוך תלפיות, אלקאסמי - מכללה אקדמית לחינוך.

במהלך החודשים נובמבר עד ינואר 2023, נערכו הביקורים במכללות הבאות: המכללה לחינוך על שם קיי, המכללה האקדמית לחינוך גבעת וושינגטון, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילון, מכללת סכנין, מכללת ירושלים, המכללה האקדמית תל-חי - הקמפוס לחדשנות בחינוך ובהוראה, קצרין (לשעבר "המכללה האקדמית אוהלו בקצרין") המכללה האקדמית הרצוג, מכללת שאנן - האקדמיה הדתית לחינוך, מכללת אמונה - אפרתה, אורות ישראל - מכללה אקדמית לחינוך.

במהלך הביקורים נפגשה הוועדה עם בעלי תפקידים בהנהלת המוסד, עם הנהלת התוכנית, עם הסגל, ועם סטודנטים ובוגרים.

בשל המספר הרב של המוסדות המקיימים תוכניות לימודים בתחום זה, התפצלה הוועדה לשני צוותים; כל צוות ביצע הערכת איכות בכעשרה מתוך עשרים המוסדות שבבדיקה. כמו כן, עבודת הוועדה התחלקה כך שבכל מוסד ביקרו בין שניים לארבעה חברי ועדה.

דו"ח זה עוסק בחוג לחינוך מיוחד במכללה האקדמית בית ברל. ביקור הוועדה במכללה התקיים בתאריך 1.29.5.2022

בביקור במכללת בית ברל השתתפו מבין חברי הוועדה: פרופ' טלי היימן, פרופ' סיגל עדן.

הוועדה מודה להנהלה הבכירה במוסד ולתוכנית לחינוך מיוחד על דו"ח ההערכה העצמית ועל קבלת הפנים והאירוח בעת יום הביקור של נציגי הוועדה במוסד.

¹ סדר היום של הביקור מצורף כנספח 2 לדו"ח זה.

פרק 3 : הערכת האיכות של תכנית הלימודים להוראת חינוך מיוחד במכללת בית ברל

דו"ח זה מתייחס למצב הקיים בעת ביקור הוועדה במוסד ואינו מתייחס לשינויים שחלו מאז. דו"ח זה מתעד את המסקנות אליהן הגיעה ועדת הערכת האיכות בהתבסס על המסמכים אשר נמסרו על ידי המוסד, מידע שהתווסף במהלך השיחות במוסד, דיונים והבחנות של הוועדה ומידע אשר זמין לוועדה.

3.1 הנהלה ומבנה המכללה

בדוח ההערכה העצמית על פי חזון התכנית לחינוך מיוחד, הלימודים בה מבוססים על תפיסת עולם חינוכית-הומניסטית הרואה ערך חינוכי בשונות בין לומדים ואתגר בשילובם של תלמידים עם מוגבלות במסגרות חינוך רגילות. חזון המכללה תואר באופן מאד מצומצם בפגישת הוועדה שכן בפגישה לא נכחו ראשי המכללה, אלא נכח הצוות האקדמי של הפקולטה לחינוך הערבי והיהודי. בפגישה זו נאמר כי חזון המכללה מתמקד בחשיבה יצירתית וביקורתית, אשר מיושם בפועל בקורס חשיבה יצירתית, במרכז לחדשנות ויצירתיות המוקם בימים אלו, במרכז הסימולציה ובמרכז לקידום ההוראה. לדעת חברי הוועדה, הצגת החזון היתה מצומצמת ולא ממוקדת.

היות ונשיאת המכללה לא נכחה במפגש הוועדה, סגן הנשיאה לעניינים אקדמיים תיארה בפני הוועדה את שני המסלולים המצויים במכללה: מסלול של המגזר היהודי ומסלול הכשרה של המגזר הערבי משנת 2013, הנקרא המכון להכשרת מורים ערביים, בו מתקיימים הלימודים בערבית. בכל מסלול יש ראש מסלול האחראי על הלימודים וההכשרה.

סגן הנשיאה ציינה שמרבית חברי הסגל, בשני המסלולים, מועסקים במסלול ות"ת, לפיכך הקריטריונים לקידום והעלאה בדרגה הם לפי המל"ג.

המלצות הכרחיות

- יש לכתוב באופן רחב וברור את חזון המכללה באופן כללי, ובמידת הצורך גם בכל אחד מהמסלולים.

3.2 סגל התכנית

הוועדה התרשמה כי מרבית מסגל התכנית הינו איכותי, מקצועי ובעל תחומי התמחות מגוונים. עם זאת, ניכר שישנו מחסור בסגל אקדמי בכיר המתמחה בתחום החינוך המיוחד, ובעיקר חסרים אנשי סגל בעלי אופק מחקרי ופוטנציאל קידום אקדמי. חשוב לציין כי ישנם כמה חברי סגל שמונו לאחרונה והם בעלי אופק מחקרי, אך עם זאת, חברי הסגל ציינו שאין במכללה תקציב ייעודי למחקר וכי הם היו רוצים לפנות זמן מהוראה לטובת המחקר.

במפגש נכחו אנשי סגל משני המסלולים: מהמכון הערבי ומהמגזר היהודי, כאשר כ-17% מהסגל האקדמי הם מהמגזר הערבי. הסגל האקדמי ציין שיש מרחב משותף יהודי-ערבי בפעילויות שונות. הוועדה התרשמה שמיעוט

מחברי הסגל עוסקים בפעילות מחקרית, ורבים מהם אינם מפרסמים את עבודותיהם בבמות בינלאומיות ובכתבי עת שפיטים. הסגל מהמכון הערבי ציינו שיש להם קבוצת מחקר פעילה.

הוועדה התרשמה כי קיימת שונות בין המסלול היהודי והמכון הערבי בנושא ליווי הסטודנטים, מתן משוב וליווי למחקרי פעולה, כך שבמכון הערבי ישנה רק הדרכה לסטודנטים ללא ליווי למחקרי פעולה, ובמגזר היהודי נפגשים עם הסטודנטים ומעניקים משוב תכוף על עבודתם המעשית והעיונית.

הסגל ציין שמתקיימות שתי ישיבות כלליות בשנה של מרצים ומדריכים פדגוגים. לא היה ברור לוועדה אם מפגשים אלו ייחודיים לכל מסלול או בשותפות בין המסלולים [היהודי והמכון הערבי]. כמו כן, במכון הערבי, נלמדים 16 קורסים עם מרצה אחד. הוועדה מוצאת בכך טעם לפגם, שכן לא סביר שמרצה אחד יהיה מומחה במספר רב של קורסים.

המלצות הכרחיות

- על המכללה לדאוג לגייס סגל אקדמי עם ידע רלוונטי לתחום ההוראה.
- לקדם פעילות מחקרית בקרב חברי הסגל.
- ליזום יותר מפגשים בין המרצים למדריכים הפדגוגים בכל המסלולים.

3.3 תכנית הלימודים

על פי חזון התכנית לחינוך מיוחד, הלימודים בה מבוססים על תפיסת עולם חינוכית-הומניסטית הרואה ערך חינוכי בשונות בין לומדים וחשיבות בשילובם של תלמידים עם מוגבלות במסגרות חינוך רגילות. הסגל האקדמי ציין את חשיבות טיפוח חשיבה יצירתית והקניית מיומנויות הוראה ייחודיות, בדומה לחזון המכללה שנכתב בדוח הערכה עצמית. סגל המכללה ציינו כי הלימודים מכשירים מורים וגננות בהוראה ובטיפול בילדים עם מוגבלות מגיל הגן ועד ביה"ס, וכי בוגרי המסלול ללימודי חינוך מיוחד יכולים להשתלב במגוון ערוצי פעילות, כמורים מומחים להוראה מותאמת בקריאה ובחשבון ללקויי למידה, כמורים מייעצים וכמורים המשלבים הוראה וחינוך במסגרות רגילות.

בלימודי החינוך המיוחד במכללה, על הסטודנטים להתמקד באחד מתוך ארבעת המוקדים: לקויות למידה, לקויות התפתחותיות מורכבות, הפרעות רגשיות, כבדי שמיעה וחירשים. התמקדות זו כוללת הן התנסות מעשית עם אוכלוסייה ספציפית וכן לימודים עיוניים בהיקף של 5 ש"ש (4 ש"ש במסלול להכשרת אקדמאיים) המאפשרת "מיני התמחות" בתוך לימודי החינוך המיוחד. הוועדה מציינת כי נתנו לה הסברים שונים על המסלולים השונים הקיימים במכללה, והיתה אי בהירות לגבי המסלולים הנלמדים.

התכנית במכללה מחולקת ללימודים במכון הערבי ולימודים במסלול היהודי. הוועדה מצאה כי המכון הערבי ייחודי וחשוב. הסטודנטים לומדים גם בעברית וגם בערבית בתוך קמפוס רחב. הוועדה התרשמה כי לזהות הערבית של המרצים ישנה חשיבות גבוהה בעיני הסטודנטים והסגל. במכון הערבי ניתן ללמוד רק שני אשכולות - לשון ומתמטיקה - לא ניתן ללמוד דיסציפלינה אחרת. הוועדה מאמינה שיש במכללה משאבים לכך ועל כן

ממליצה למכללה להרחיב את אפשרויות הדיסציפלינות הנוספות עבור הסטודנטים. בנוסף, אין במכון סיורים בשנה א', נושא שחשוב להוסיף.

הסילבוסים ברובם מציינים מקורות ישנים מאוד, רובם ככולם בעברית, ורבים בקריאת רשות. הוועדה מצאה כי יש חשיבות גדולה לעדכון מקורות המידע והקריאה בקורסים השונים.

ההכשרה המחקרית הניתנת בסמינריונים ובקורסים המתודולוגיים אינה מספקת, ובוודאי לא מספקת כהכנה ללימודי תואר שני.

הוועדה מציינת כי חסרים קורסים בחינוך המיוחד, כדוגמת שילוב והכלה, מנהיגות בחינוך המיוחד.

ניכר כי במרבית הקורסים שיטת ההערכה המרכזית היא עבודות (94% מהערכת הסטודנטים מקורה בעבודות), ויש מיעוט מבחנים. הציונים מאוד גבוהים וניכרת "אינפלציה של ציונים". מעיון במדגם העבודות, מרביתן נעשות בשותפות, הן דלות מבחינת הרקע העיוני, שיטת החקר, דיון ומסקנות. לאור הציונים הגבוהים במיוחד, שאינה מצדיקה את מרבית רמת העבודות, הוועדה ממליצה על גיוון בדרכי הערכה, ואיזון בין מבחני קורס, מטלות, עבודה סופית.

להערכת הוועדה ישנה חפיפה וחזרה בחלק מהקורסים, ודרושה בדיקה קפדנית על כל תכני הלימוד.

טכנופדגוגיה - המרכז לקידום ההוראה והלמידה משדרג את הכישורים של חברי הסגל ע"י הכשרות וימי עיון. הסטודנטים לומדים למידה דיגיטלית בקורס. במכון הערבי קיים קורס אחד שאינו ספציפי. המדריכים הפדגוגיים אמורים לחבר את ההיבט הטכנולוגי וישנו מודלינג של מרצים לסטודנטים. גם הסטודנטים מציינים שהלמידה הטכנולוגית נעשית במנות קטנות, קורס אחד שלא מספיק. אמנם הם לומדים על כך מעט בתוך קורס אסטרטגיות, אך מדגישים שיש להוסיף קורסים פורמליים בנושא, לא רק קורסי בחירה. הוועדה תומכת בעמדה זו וממליצה למכללה להגביר את השילוב של שיטות הוראה מגוונות וחדשניות הן בשיטות ההוראה של הסגל והן ב'ארגז הכלים' העתידי של פרחי ההוראה.

המלצות הכרחיות

- להוסיף סיורים בשנה א' במכון הערבי.
- לבדוק את רשימת הנושאים ולמנוע חזרה וחפיפה בין הקורסים.
- להוסיף דרכי הערכה נוספות לקורסים, מבחנים ולא רק עבודות.
- לעדכן את רשימת המקורות בסילבוסים.
- יש לבחון את האפשרות להוסיף דיסציפלינות נוספות במכון הערבי, בנוסף לאופציות הקיימות כיום.
- יש לבחון ולעדכן את תכנית הלימודים במכון הערבי תוך הגדלת החפיפה עם התכנית בעברית.
- יש להקפיד על עבודות סמינריוניות מקיפות הן בהתייחס לחלק העיוני והן המעשי.
- חסרים קורסים בהיבט טיפולי, הכנת שיעור, ואסטרטגיות לניהול כיתה.
- יש להעמיק בנושא הטכנו-פדגוגיה.

3.4 הכשרה מעשית

במהלך הלימודים נחשפים הסטודנטים למגוון המסגרות והשירותים הניתנים על ידי מערכת החינוך המיוחד, ומתנסים בעבודה חינוכית טיפולית עם ילדים שיש להם מוגבלות וצורך חינוכי ייחודי תוך יישום הדרגתי של הידע הנלמד בשיעורים. כל מדריכה פדגוגית אחראית על 11-20 סטודנטים.

המסלול והחוג מפעילים שני דגמי התנסות: התנסות בדגם PDS והתנסות בדגם של אקדמיה-כיתה. רוב הסטודנטיות מתנסות בדגם ה-PDS, כאשר שני דגמי ההתנסות מלווים בקורס דידיקטיקה, המתקיים במכללה בתום כל יום התנסות. המדריכה הפדגוגית מלמדת את הקורס המלווה את ההתנסות המעשית של הסטודנטים.

הוועדה התרשמה כי קיימת שונות בין המגזר היהודי למכון הערבי. כמו כן בביקור הוועדה היתה אי בהירות וניסוחים שונים של הסגל האקדמי והמד"פיות בנושאי המתווה של המגזר היהודי והמכון הערבי. לפיכך, הוועדה מציינת שיש לאחד ולהבהיר את המסלולים השונים והמתווים הקיימים עבור כל מגזר. במכון הערבי אין סיורים בשנה א, בשנה ב המוקד הוא לקויי למידה וחינוך משלב, ומוקד לקויות מורכבות, ובשנה ג המוקד הוא מוגבלות שכלית, לרב בבית הספר יהודי. היות וההכשרה היא לרב בערבית, הסטודנטים מתקשים להשתלב במסגרות חינוכיות במגזר היהודי.

במגזר היהודי - יש מסלול לחינוך מיוחד עד גיל 21, ומסלול לגיל הרך. בנוסף הסטודנטים במגזר היהודי בוחרים חוג נוסף על החוג בחינוך מיוחד, וכן שתי חטיבות ממוקדות בחינוך המיוחד כדוגמת מוקד הפרעות רגשיות, לקויות למידה, לקויות מורכבות, לקויות שמיעה. בשנה א מתקיימים סיורים, שנה ב הסטודנטים בוחרים את המוקד, וקורסי בחירה. הכשרה בכיתות מיוחדות "קטנות" בבית ספר רגיל, ובשנה ג ההכשרה נערכת לפי המוקד שהסטודנט בחר.

נראה שהסטודנטים מפיקים רבות מהמרכז לסימולציות בנושא ההכשרה המעשית.

בהתייחס לקשר בין הקורסים העיוניים והכשרה מעשית, נראה שקיים קשר כזה בהתמחות ללקויות למידה ופחות בהתמחויות האחרות.

באחריות כל מדריכה פדגוגית במסלול לאתר מסגרות מתאימות להתנסות. ניכר שיש קושי במציאת מורים מאמנים טובים. לטענת הסטודנטים, מערכי שיעור שונים וחוסר התיאום בין הנלמד בקורס עיוני להכשרה בשטח על ידי המדפ"יות אינו מתואם ומאד מבלבל.

המלצות הכרחיות

- יש לקדם שיתופי פעולה מקצועיים בין המרצים לבין המדריכים הפדגוגים.
- יש לפעול לחיזוק הקשר ותיאום בין המד"פיות לבין הסגל האקדמי המלמד באותו שנתון.
- איחוד הדיסציפלינות והלימה בין המגזר היהודי למכון הערבי.
- במכון הערבי - להקנות שיעורים בעברית, על מנת שיוכלו להשתלב במסגרות דוברות עברית.
- לקשר בין החומר העיוני הנלמד וההתמחות של הסטודנט בהכשרה בשטח.

3.5 סטודנטיות ובוגרות

לפני שנתיים הוקמה במכללה יחידה לבוגרים, אך עד כה אין מעקב מסודר אחר הבוגרים. המכללה מצהירה בדוח שרוב הבוגרים עובדים במערכת החינוך בתחום ההכשרה שלהם, אך כאמור לא ניתן לבדוק זאת.

נראה שישנו מגוון גדול באוכלוסיית הסטודנטים - דתיים, חילונים, יוצאי אתיופיה, חרדים בנפרד, עם צרכים מיוחדים, מרכז ללקויות למידה. סטודנטים ערבים יכולים ללמוד בתכנית ההכשרה הכללית אם הם מעוניינים בכך, אך מרביתם בוחרים ללמוד במכון הערבי.

מהשיחות עם הסטודנטים התרשמנו שהם חשים תחושה של בית במכללה. בנוסף, נראה שסטודנטים עם לקויות למידה מקבלים מענה טוב ומספק במרכז ללקויות למידה הנמצא במכללה, והסטודנטים מציינים שישנה התייחסות מצויינת לסטודנטים עם צרכים מיוחדים.

הסטודנטיות מתארות קשר טוב עם מרבית המרצים, אשר נענים, מתקשרים ומתייחסים אליהן. מציינות קשר מצויין עם ראשת החוג רינת מיכאלי אצלה הדלת פתוחה והיא עם רצון אמיתי לעזור.

הסטודנטיות חשות שהן נתרמות מהסדנאות היישומיות ומהמרכז לסימולציות.

ישנו חוסר איזון ברמת העומס - שנה ג' מאוד עמוסה, הן בהתנסות והן בסמינריונים ושנה ב' דלה מידי. עוד מתארות הסטודנטיות שישנם קורסי חובה חופפים (ניהול כיתה למשל) וקורסים רבעוניים של חצי סמסטר שלדעתן אין בהם צורך ממשי.

הבוגרות מדווחות שההתנסות המעשית לאורך השנים והסדנאות הכינו אותן היטב לעבודה בשטח. עם זאת ציינו שמורגש מחסור בפרקטיקה - רעיונות למערכי שיעור, קורס האסטרטגיות אינו מספיק. הקורס שמלווה התנסות מעשית הוא בדומה לקבוצת תמיכה, אך גם צריך ללמד איך עומדים מול כיתה, ניהול משמעת. מלמדים שם חומר תיאורטי ולא באמת אסטרטגיות. בסדנאות עצמן יש התנסות.

הסטודנטים במכון הערבי חשים שהכינו אותם לעבודה בשטח. חסר בשנה א' חלק מעשי. אין קשר בין המד"פים השונים בין השנים, כאשר כל אחת מתנהלת בשיטה שונה הגורמת לבלבול וחוסר אחידות. אפילו מערכי השיעור שונים. סטודנטיות מהמגזר הערבי מספרות שבחרו ללמוד במכללה בגלל הקרבה לבית. הן מציינות שישנם קורסים מספקים בכל התחומים, אך הדגישו את הצורך בהוספת קורסים בעברית. מדווחות על קורסים רבים במתמטיקה, כאשר 16 נ"ז נלמדים עם אותו מרצה, למרות שאינו מתמחה בזה. עוד הן טוענות שאין להן התמחות ספציפית, רק חנ"מ. הועדה התרשמה שאין מערכת סינון לסטודנטים שאינם מתאימים לתכנית בחינוך מיוחד.

המלצות הכרחיות

- להדק הקשר את בין המד"פים בין השנתונים השונים.
- הוספת קורסים בעברית במכון הערבי.
- לבנות מערך סינון ובקרה עבור סטודנטים שאינם מתאימים למסלול ההכשרה.

המלצות רצויות

- יש ליצור איזון של עומס הלימודים בין השנים.

3.6 תשתיות

במהלך הביקור חברי הוועדה ביקרו במרכז החדשנות, הנמצא בבנייה. האחראי על הבינוי הציג בפני הוועדה את "חזון מרכז החדשנות", אולם היות והמרכז בשלבי בניה, היה קשה להתרשם מפעילות שנעשית בקרב הסטודנטים, ולא היה ברור לחברי הוועדה מה הערך המוסף של מרכז זה לסטודנטים הלומדים במסלולי החינוך המיוחד.

במכללה יש מרכז הסימולציה, יחד עם זאת הפדגוגיה הטכנולוגית מאד מצומצמת. המכללה ציינה שקיימת מעבדה בה עובדים מורים וסטודנטים, אולם לא הודגמה עבודה זו. כמו כן יש במכללה מרכז נגישות בה ניתנות התאמות וסיוע לסטודנטים עם קשיים. חברי הוועדה לא בקרו בספריה ולא שמעו הסברים בנוגע למאגרי המידע במכללה.

המלצות הכרחיות

- יש לפתח ולקדם עזרי למידה טכנו פדגוגיים חדשניים בתחום החינוך המיוחד.
- הקמתן והטמעתן של סדנאות ומרכזי למידה המיועדים להכשרת סטודנטים במסלול לחינוך מיוחד.

3.7 מחקר

המכללה צמחה מסמינר, וחלק מהסגל הינם מורים קבועים שממשיכים ללמד. הסגל החדש בחלקו בעלי תואר שלישי, אך מספר הפרסומים מאוד נמוך. נראה שהמרצים ללא אופק אקדמי מחקרי. עוד נראה שיש מחסור בסגל אקדמי בכיר בתחום החנ"מ.

המכללה מצהירה שהיא מעודדת מאוד פעילות מחקרית בקרב חברי הסגל ומשקיעה משאבים תקציביים ניכרים בכך. עוד טוענים שפעילות מחקרית היא קריטריון מרכזי בקידום סגל, ויש הקפדה רבה על איכות הפרסומים והבמות שבהן הם מתפרסמים. המכללה תומכת בביצוע מחקרים ומדרבנת את סגל המרצים להשתתף באופן פעיל בכנסים לאומיים ובין-לאומיים ומקצה משאבים ניכרים לעידוד פעילות מחקרית בכל הדרגים. בעבר - ניתן מענק מחקר בשעות כדי שמרצים יתפנו למחקר, ונאמר לוועדה שהם מתכננים לעשות זאת שוב. למרצים אין תקציבי מחקר ונאמר שיינתן תקציב מכספי המכללה כאשר יפתחו את רשות המחקר מחדש.

המלצות הכרחיות

- יש לפעול לקדם את הסגל ולעודדו להמשיך לעסוק בפעילות אקדמית ומחקרית.
- על המוסד לפתח תוכנית שתעודד את המרצים לחקור ולפרסם מאמרים בכתבי עת מדעיים שפיטים.

פרק 4 : המלצות

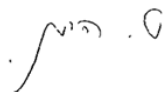
המלצות הכרחיות:

- יש לכתוב באופן רחב וברור את חזון המכללה באופן כללי, ובמידת הצורך גם בכל אחד מהמסלולים.
- על המכללה לדאוג לגייס סגל אקדמי עם ידע רלוונטי לתחום ההוראה.
- לקדם פעילות מחקרית בקרב חברי הסגל.
- ליזום יותר מפגשים בין המרצים למדריכים הפדגוגים בכל המסלולים.
- להוסיף סיורים בשנה א' במכון הערבי.
- לבדוק את רשימת הנושאים ולמנוע חזרה וחפיפה בין הקורסים.
- להוסיף דרכי הערכה נוספות לקורסים, מבחנים ולא רק עבודות.
- לעדכן את רשימת המקורות בסילבוסים.
- יש לבחון את האפשרות להוסיף דיסיפלינות נוספות במכון הערבי, בנוסף לאופציות הקיימות כיום.
- יש לבחון ולעדכן את תכנית הלימודים במכון הערבי תוך הגדלת החפיפה עם התכנית בעברית.
- יש להקפיד על עבודות סמינריוניות מקיפות הן בהתייחס לחלק העיוני והן המעשי.
- חסרים קורסים בהיבט טיפולי, הכנת שיעור, ואסטרטגיות לניהול כיתה.
- יש להעמיק בנושא הטכנו-פדגוגיה.
- יש לקדם שיתופי פעולה מקצועיים בין המרצים לבין המדריכים הפדגוגים.
- יש לפעול לחיזוק הקשר ותיאום בין המד"פית לבין הסגל האקדמי המלמד באותו שנתון.
- איחוד הדיסציפלינות והלימה בין המגזר היהודי למכון הערבי.
- במכון הערבי - להקנות שעורים בעברית, על מנת שיוכלו להשתלב במסגרות דוברות עברית.
- לקשר בין החומר העיוני הנלמד וההתמחות של הסטודנט בהכשרה בשטח.
- להדק הקשר את בין המד"פים בין השנתונים השונים.
- הוספת קורסים בעברית במכון הערבי.
- לבנות מערך סינון ובקרה עבור סטודנטים שאינם מתאימים למסלול ההכשרה.
- יש לפתח ולקדם עזרי למידה טכנו פדגוגיים חדשניים בתחום החינוך המיוחד.
- הקמתן והטמעתן של סדנאות ומרכזי למידה המיועדים להכשרת סטודנטים במסלול לחינוך מיוחד.
- יש לפעול לקדם את הסגל ולעודדו להמשיך לעסוק בפעילות אקדמית ומחקרית.
- על המוסד לפתח תוכנית שתעודד את המרצים לחקור ולפרסם מאמרים בכתבי עת מדעיים שפיטים.

המלצות רצויות:

- יש ליצור איזון של עומס הלימודים בין השנים.

חתימות:

פרופ' טלי הימן

פרופ' סיגל עדן

נספח 1 – סדר יום ביקור הוועדה

שעות	הגורם עמו נפגשים	שמות המשתתפים
9:00-9:30	מפגש פתיחה : הנהלת המוסד	פרופ' יולי תמיר, פרופ' עלי ותד
9:30-10:00	ראש הפקולטה	ד"ר אילנה פאול - בנימין, פרופ' קוסאי חאג יחיא
10:00-10:15	הפסקה	
10:15-10:40	ראש/י המסלול/ים	ד"ר ח'לוב קעואר, ד"ר רינת מיכאל.
10:45-11:30	סגל ליבתי המלמד בתכנית	ד"ר אורית גילור, אריאלה הלוינג, ד"ר מרואה סרסור, ד"ר סאיד בשארה, ד"ר ענת משה, ד"ר שחר גינדי
11:35-12:15	מדריכים פדגוגיים	ד"ר פנינה שביט, ד"ר דפנה שחר, ד"ר עינת קליידר-טסלר, סדיקה הוארי בדיר, ד"ר ג'יהאד חאג' יחיא, ד"ר זיאד אבו חמד
12:15-12:45	סיוור במרכז החדשנות	בהנחיית דניאל קובלר, בליווי גיל יפת
12:45-13:15	ארוחת צהריים	פגישה סגורה של הוועדה
13:15-13:45	סטודנטים וסטודנטיות	כרמית צפון, יובל רומר, מעין גולן, גילי בן יעקב, סיואר מסארוה, חלא ריאו, עדן חאג' יחיא, סהר חאג' יחיא

<p>הילה מימון, ענבר ויט, יארא מסארוה, לין רעד, יאסין סאלי, אסיל עאזם, מסארוה אסיל .</p>	<p>בוגרים ובוגרות 13:45-14:15</p>
<p>טנטטיבי – כתיבת דוח או מפגש סיכום קצר.</p>	<p>הפסקה ופגישה סגורה של הוועדה 14:15-14:45</p>
<p>פרופ' יולי תמיר, פרופ' עלי ותד, ד"ר אילנה פאול -בנימין , פרופ' קוסאי חאג יחיא, ד"ר ח'לוב קעואר, ד"ר רינת מיכאל.</p>	<p>מפגש סיכום : הנהלת המוסד והתכנית 14:45-15:15</p>